

11. pri vypočítavaní jednotlivých bodov uvádzaných v samostatných riadkoch, napr.

Konferencia sa uzriesla:

- *konať novú voľbu o dva roky,*
- *venovať viac financií na sociálne potreby členov,*
- *svojpomocne vybudovať ihrisko.*

P o z n á m k a. - V tlačенých jazykových prejavoch sa pri vypočítavaní miesto pomlčky používajú aj iné grafické značky, napr. ●, ■, ▲, * (plný krúžok, štvorček, trojuholník, hviezdička), ○, □, △ (prázdny krúžok, štvorček, trojuholník).

12. v súvislom texte za názvom príspevku (článku, správy, kapitoly a pod.) po bodke, napr.

Dohoda o pobrežných vodách. - Ministri zahraničných vecí v pondelok podpísali dohodu o pobrežných vodách. Skončili tak dlhotrvajúci spor o práve na hospodárske využitie pobrežného šelfu medzi oboma krajinami, predovšetkým pokiaľ ide o hľadanie a ťažbu najrozličnejších nerastov a surovín.

Pravopis a výslovnosť anglických zložených slov s druhou časťou -man. - V príspevku venujeme pozornosť pravopisu a výslovnosti starších a novších slov cudzieho pôvodu zakončených na -man, ktoré boli prevzaté do slovenčiny.

13. za výrazom, ktorý sa uvádza samostatne a bližšie sa vysvetľuje, napr. *hipodróm - miesto pretekov na koňoch alebo na vozoch so záprahom*

14. za vetami, ktoré sa ako príklady uvádzajú súvisle za sebou, napr.

Vo dvore privítalo ich ozrutné psisko, valach popolavej srsti. - Chlapci, synovia, kráčali s ním. - Sparta, v staroveku skôr tábor viacerých osád než mesto, bola poľnohospodárskym a vojenským strediskom.

15. v odbornom texte niekedy medzi takými pojmami alebo termínmi, ktoré sú spojené protikladovým vzťahom, napr. *Katégoria odcudziteľnosti - neodcudziteľnosti nie je prítomná iba v týchto jazykoch.*

P o z n á m k a. - Častejšie sa namiesto pomlčky v takýchto prípadoch používa lomka: *katégoria odcudziteľnosti/neodcudziteľnosti.*

16. na naznačenie rozpätia alebo vzťahu rovnocennosti medzi dvoma, prípadne viacerými bodmi, a to:

a) časového a miestneho rozpätia a rozpätia v počte, pričom nahrádza výraz až, napr. *1980 - 1990, január - február, strana 5 - 12,*

b) staníc alebo zastávok na trati, najdôležitejších miest na trase, napr. *Praha - Bratislava - Budapešť - Belehrad* (stanice železničnej trate); *Rača - Račianske múto - Námestie Ludovíta Štúra - Račianske múto - Rača* (zastávky elektrických); *Balt - Tatry - Balaton - Adria* (hlavné miesta motoristickej trasy).

c) súťažiacich športovcov alebo športových družstiev, napr. *Kučera - Becker, ŠK Slovan Bratislava - Spartak Trnava, Slovensko - Španielsko,*

d) partnerov v rokovaniach, rozhovoroch, napr. *Gorbačov - Reagan* (rokovanie Gorbačova a Reagana), *Irán - Irak* (rokovanie zástupcov Iránu a Iraku),

e) spoluautorov, spoluorganizátorov, spojencov, napr. *Kant - Laplace, Itf - Petrov, Pauliny - Ružička - Štolc, Spojené štáty - Veľká Británia, Slovensko - Poľsko, Paríž - Madrid,*

f) umiestnenie podniku na dvoch alebo viacerých miestach, vydanie knihy v dvoch alebo viacerých mestách, napr. *Česko-slovenská grafická únia Praha - Prešov, Bratislava - Veľký Šariš, Mannheim - Wien - Zürich,*

g) vzťahov medzi rozličnými inými pojmami alebo javmi, napr. *r - d', s - z, x - ž...* (dvojice foném podľa znelosti), *vojna - mier, dobro - zlo, priateľstvo - nepriateľstvo* (protikladné pojmy);

17. v jazykovedných prácach na vyjadrenie vzťahov medzi rozličnými pojmovaniami alebo ich tvarmi, prípadne odvodenými slovami a pod., napr. *žena - gen. pl. žen* (tvar gen. pl. slova *žena*), *ryba - rybár* (slovo odvodené od pojmovania *ryba*), *zemepis - geografia* (slovo domáceho a slovo cudzieho pôvodu s rovnakým významom), *kapesník - vreckovka* (nesprávne slovo a jeho správny ekvivalent);

18. v matematike ako znamienko odčítania, napr. *5 - 3* (päť mínus tri), *a - b* (*a* mínus *b*).

P o z n á m k a. - 1. Pomlčka sa niekedy nevhodne používa pri písaní názvov inštitúcií s prívlastkom stojacim za nadradeným podstatným menom, napr. *stredné odborné učilište - stavebné učilište stavebné.*

2. Pomlčka sa odlišuje od spojovníka. Pomlčka je dlhšia ako spojovník a od slov alebo grafických znakov sa oddeľuje medzerou. (Pri písaní na niektorých písacích strojoch sa namiesto pomlčky píše spojovník a od slov sa takisto oddeľuje medzerou.)

2.9. SPOJOVNÍK

Spojovník (-) sa píše:

1. na vyjadrenie zlučovacieho vzťahu:

a) v zložených vlastných menách:

aa) v osobných menách (cudzích rodných menách, priezviskách) napr. *Jean-Paul, Hans-Dietrich* (rodné mená), *Meliš-Cuga, Šteler-Šteliar, Joliot-Curie, Rázusová-Martáková, Curie-Sktodowska, Lacková-Zora* (zložené priezviská), bb) v zemepisných názvoch, napr. *Česko-Slovensko, Rakúsko-Uhorsko* (názvy dvoch krajín spojených do jedného celku), *Šaštín-Stráže* (názvy pôvodne samostatných obcí spojených do jednej).